הלל צייטלין

משיר אל־מות אשר להודים

על אל עליון

כה אמר פרישה:

א. עתה שמע נא ואתוון אל סוד הסר דות אשר נהגיעך לעומקו ונעלה מכל רע.

ב. דעת־מלכות וסור־מלכות, מצרף לדר חך, אמת ברת, פדרשה, נצחיח, ועם זח קלח בקלות חילה.

ג. ואולם קסנו המאכנה אשר לא יחזיקו בתורה זו, לא יבאו אליו, כי אם ילכו בדרכי המות, בצבא החליפות וחת־מורות.

ד. על ידי נגלה הכל משפריר חבינו, ועם נפלא זה נחסר מן הכל. אני מכיל את כל הנמצאים, אבל כל הנמצאים לא יכילוני.

ה. ועם זה אינם בעצמותי העליונה — שאל נא את נשמתך ותגלה לך סוד נפלא זה רוחי — סקור, משען ומסד ער לכל הנמצאים, ועם זה אני חמיד חפשי מהם (— מופשט מהם).

ו. כאשר יבוח הרוח בחלל הריק כן יבוח שורש כל המנצאים — בי, — בינה זאת!

ז. כאשר יבוא קץ הימים לכל הנמצאים חם שבים כולם לחמות הקדמונית, וכאשר יגיע מועד שמיטת עלמית חדשה אני בוראם מחדש*).

ח. על יסוד מבני חקדמון אני מחדש את מחנות הנמצאים וחזור ומחדשם ברצוני.

ט. ועם כל מחזורי היצירה והעשיה אני־נני קשור בעבותות לכל דבר; שוח מעשות אנכי ואינני תלוי בכל מפעל.

י. עיני פקוחה על כל אציאות חדשה המלידות אם כל אשר יבוח ואשר יבוח; בחוק זה יסבו חליפות חעולם מות כולם.

יא. הכמיחים בזים לתעים לי בלבשי לבוש אדם**) מבלי דעתם אם מצוי אותי חעליונה, אח הארון המכוסה בכל המנצאים.

יב. בארץ חפות הכמיחים — מאפע, מעפלם — חעוח, חכמחם הכל ודע־חם — פעוה, הם קשורים ברוחות רעים ומחעוחעים.

יג. ואולם בני חעליה קשורים הם בסבר עי האלחי, ורק אותי הם מכבדים כמסור קדמון של כל יש.

יד. פיחם כלא חחלחי חמיד. אלי הם נכ־סמים, אלי נפשם חערגה, אלי הם שואפים בכל עוז ובכחה, כי הם דב־קים ואלי הם קודשים.

טו. יש מהם מביאים לי קרבנות־חודה ומעריצים אותי בחור מי שחוא אחד־יחיד.

טז. אני הנני המיבן, אני הנני מעבורה, אני — היין אשר יגמר, אני הצמח המקדש, אני — שיר המרגה, אני — המלב המרב, אני האש ואני המסריב.

יז. אני הנני אב חעולם, אני הנני אם חעולם. אני הנני המוליד כל ומחזיק כל, אני הנני המורה, המערה, הבדת מלא (Om) המקדשה, אני הנני — ריגוחה, סמוחה (Samaweda) וריר ו'ארוחה***).

יח. אני הנני — הדרך, המנחל, היודע חער, המנון, המפלם, חידיד המוב, חלידה, חשיעה, המצב המוצע, האור עוד, עד הנצח.

יט. אני בורא את הרוח ואת הממר, אני הנני הזרע ואני הנני המחסה מזרם. אני הנני האלמות ואני הנני גם המות, אני הנני המחיה גם המלא.

*) סוד המשמעות ידוע היח למבולים הראשונים שלנו ולאחרים מן המבולים האחרונים. למה שהמבולים שלנו מוראים שמיעה בסוד „בתה עלמות ומחריבן" מוראים חכמי הודו הנחיעים „מלפה".

**) קשה לדעת אל סח מבנון פסוק זה בה„בנד ניחמ" אם לאמונה האלילית בדר בר הנמשכותו של האלחים בנבור זה או אחר, או לאמונה צרופה במוד „נעשה אדם בצלמנו".

***) ריגוחה, סמוחה וידו'ארוחה — שלשח חלקי כחבי הקודש אשר לחודים, כלומר: רוחו של פרישנה חי בכולם.

ויוסף פרישנה לדבר:

א. עתה שמע נא עוד דבר אשר אדבר אליך, נבור הבצא, מאשר נמשך דב־הוודים, אשר שהו מי חסמחלו, הם שואפים, בחקריבם קרבנותיחם, אל דרך חשמים, ואלח מחם אשר הגיעו אל העולם המחור של אינדרה שכחים הם בשמים בשמחת בני אלים.

ב. ובהגיעם עד שמי המבשים חעליונים וחם מקבלים אם כל הנמוח המוב. אשר ניחן לחם, הם שבים אל האדיר. זח גורל אלח אשר קיימו אח מצות חוודים כמשמנח: שלים הם עלח ושוב, יען כי עוד חפצים לחם.

כב. ואולם אלח אשר רק אלי לבם רגן ירגן, רק אני מחשבחם ומגיגם ביחמים, ורק אלי נפשותיחם נשוואות, חתמזגו רק עמי וחיו לאחרים עמי.

כג. אף גם אלח המכבדים אלחים אחרים באמונח ובחום, חלא באמת רק אותי והעריצו את הרוחות שבים חם אל חרר חות, אבל מי שחקריע חיין לי — שב אלי.

כד. אני אכיר כי בדעון מחור ובאהבח מזגם אח רק עלח ופרח. רק שבולח, רק נסוח פרח, ארצח מנחח מידו.

כה. חם בכל אשר חעשח אחח, חשר, באכלך, בפרשך כסף לעני, בצוחך ובחחפלך, חשוב כל עלי ותגש אלי אח חום לבבך לפרבן.

כח. אז אז חצא חמיחי מכל החבלים חמר שכום אוחך אל החיות הנמוכח אשר בח הארשר וחאכזן צמורים יחלבו חמיד, כי רק כי מעוגך.

כט. אני הנני שוח בבל. אין לי אוחבים ושונאים, ואולם אשר אחב יאחבו אר אלי — חם בי ואני בחם.

ל. חם מי שחרבח לחמוא, אם רק אלי הוא שב בכל מחור חלב, למוב יחשב, יען כי בחר בדרך המוב —

לא. עלח יעלח בדרך המוב הוא אשר בחר ובי חעלוזח בליוחיו, כי לעולם לא אעזוב אח חאיש אשר לבי היח למלפ לו.

לב. ואף אם משפל המדרגח בא חשב מחמאו קרוב אקרבנו, אחח הוא אם יחיח איש ואם אשח, אם אדון ואם עבד. —

לג. ואף כי אחח בן ברחמנים קרושים ובן מלכים חכמים, בעולם חשפל אשר חורדח בו עחח, בבר רק אותי.

לד. בחשבון עלי, בבבדך אותי. בחקריבך קרבנך יחיח לבך חמיר אמיח עמי. בחיחך אח כל כחוחיך אלי, חבלל בוחך בי.

*) משמח סמח, למשמח הנוח יאמר.

מעזבון המשורר המנוח שלמה מאנדלקרן ב"ע*)

לוא הייתי על בעופר לדלג על החיים, או לוא היה לי אבר בכנפי נשרים, לוא היה לי מלאך באויר פורח, או כדור לרוץ ארחו בוטח, לוא הייתי משוב בעש"ם רב שרף ונפשי ידעה המגולה לקפיצת חדרך. לוא כיסי היח מלא מטבעות מטבעות, או איזו שטרי־מדינה בני עשרות, אמחר לבוא אליך ארצה גליצית, אבל, לראבוני, כל אלה חסרתי

*) השיר חזה נמצא ער היום למשמרת בבית המרע האקספורדי בעצם כתביידי המשורר.

ולגרזלות ולצנוחות אני חגבר לא נוערתי,

לשוא אחבקה, שיפילו לי פתקא מן שמיא,

נביאי חכמי התלמוד רבריא אי זעיריא

ואלה מלאכים הממונים פה על המסילה לא ישאו אבי סופר עברי אח אם שמו לתחלה.

לכן לא אזכה לראות במזמטוי כלח ותשאיתי, שירתי זאת, עניח חלח ובחגיע יום... למזל ולברכה

אנוח מכל עבודח, אשבח־מכל מלאכי, אנמא לי כוס יין מלא מסך

המר מדינח בוריא לא חלילח יין נסך

ובינון בני ביתי אקרא בקול עלן לשמח ש.(מואל) ו.(רבקה) יחיו עד בלי ירח!

ב"ר שלמה מאנדלקרן.

לשמואל פוליב... 1891.

ש. ארנסט (תל־אביב)

משורר „התקוה"

(למלאות כ"ה שנה למות נ. ה. אימבר)

אימבר תופס מקום מיוחד בשירתנו. „יש קנה עלמו בשעה אחת" — ואימבר קנה לו את עלמו ע"י שירו „התקוה", המשמש מסל לשאיפתנו עד היום.

כן לעמו היה אימבר המשורר: נע ונד כל ימיו, נודל אחר לו ולעמו, שסנת חלקו בחבל הלאות ונדודים. משונה ומרוגה הי־תח דרכו בחיים מבראשו שעמדה בעיירה הקטנה ולוטשוב שבגליציה, ששם נולד לפני שבעים שנה. ועד לכבשן הפלדה שבניי־ורוק, ששם יצאה נשמתו.

אימבר חי בתקופת החשכלה. המתמיד החלש וחכחוש, הכמוף על תלמודו ששחר לילדותו. נתפס בעודו נער לחשכלה חלבי־צאית, שאבן־הפנה וסוף מאויש היו: „לחשכיל אל בני ישראל ולקמוח דעת". לאחר שסתם את טעמח עזב אח פנתו האי־פלח בבית־המדרש שבולוטשוב, החמכר כולו לחשכלה וינס הימנה אם כל הסוב הצפון בח.

יד החשכלה היתח עליו לעזוב עוד בנעו רוחו אח עייתרתו הקטנה ולצאח אל העולם הגדול; וסאז התחילח פרשת הרפתקאותיו באין מטרח. בלכתו לעתים נם ברגל, עובר הוא מלגיצה לרוסיה ומשם לחונגריה, לסרביה, לסצרים, לארץ־ישראל וסכאן לאמריקה. חחנה חשובח בדרכו משמשת לו לונדון, ששם חתודע אל הסופר המפורר סם ישראל זינגביל, אשר עשחו אחר כך לנבור פסורו „ילדי הגיטו".

הירע אימבר עצמו אח כשרונו הגדול? על־פני ל'לאת־הדעת. שבח חתיחס אל שי־ריו, יש לחגיש כי הוא לא ידע כלל אח ערך כשרונו. אבל מי יודע, אולי יגון־הבדידות הוא שגרם לכך. כמשך שנות נדודיו הארר־כות רכש לו אך מעט מוקירים. וגם אלח לא אחענינו אלא באימבר המשורר, ולא באימבר האדם. על המשורר המסכן הוטל לחאבק עם המציאותו הקשח, שחקשחה לא אח ערפח מאד. במשך שנים רצופות לא אכל לשובע ולא ישן על משכב כרבעי. ערום ועריח ומחוסר כל היח נודד ממקום למקום. נדד ו„שירת המסכן" בפיו. מעפח לחסר מיטיבי המעטים שאזר מחם היח סיר לחרגם אליאנס.

ותלוח מאד היח גם לחם־חסד זח שאכל לרעבונו, בחפלחו ל„בח שירתו" הוא מב־קש רק אחח:

הבי לי — לחם נא הבי,
הבי ובנד אלבוחה;
חלח משברת עקבי
רק אלח ממך אבקשה.

יש בשיר זח משום חביעה. חביעח נפ־שי רלבנון גורלו. קובל הוא בלפי מעלח על שעיבחו לי כשרון משורר ולא נחן לו לחם לאכול, על אשר הציגוהו כח ערום ורעב לפני החיים ותענוגותיחם כמו לפני אוצר־מלאים סגור ומסוגר אשר לא יפחח.

וחר השירח האיומח „המבולח בזעם ובראבה", נשפע חמיד בשיריו בלעות מכ־אובים ועגעגים. מגעגו לימדאהב, כי „אך מוח, מוח בסיר החיים". ויש שהיח מח־אוגן באזני יריריו על הציצאל וחגנזל שנר־הגיש בני אדם. „רבים — היח קובל — נחנים משיריחי, רבים מוחרים בח. ורק אני, המשורר המסכן, מוח רואח אם בשכר שירחי?"

בבחיי כן בם בשירחו היחח דרכו של אימבר בפופח ובסערח. שיריו עם כל חריי מחם ופשטותם. אינם אלא קטעים, שחרו מחם נשמח הבדרח תורל אדם עלוב עליחם. לפיכך קשח לנו לקרוא בשקט אח שיריו, כי אנו חשים בכל אחד מהם. ובכרם באלח דמתארים אח חייו האישיים, אל חופח

„ציונות מדינית" משמעותה. לדעתי, שיש לקבוע ולנכח אח שאלת היהודים בשאלה בינלאומית ויש להגיד: ודאי שאי לח יחודנים אלח הם סבנה בינלאומיח לסמר שלות. אנחנו היהודים דורשים מאת הסמר שלות אח וכחנגו. ואנחנו היהודים אומר בי־ח: זקוקים אנו לבחיח בינלאומיח. אולם אנחנו גם עושים בעצמנו הכל כדי לחזק קטנא

מדברי הד"ר חיים ווייצמן

לבנות אח ביחנו הלאומי בארץ־ישראל. בזכח שניחנח לנו כחוב וחחנם זח אלפי שנח, ולא היחח צריכח לחכות לחכרות באלפות. זוחי חזכות, שקמח ע"י הבטחח אלחים לאברחם ושנשאנו עמנו דרך כל העולם. דרך רבח הרפחקאות. זכות זו היא שנחנה לנו אח שעמדנו לאחר אלפים שנח. כשבאח שעח הכושר, לעורר אנשים ונשים מישראל בכל קצוי ארץ לקום ולעב־לות. עדיין מצלצלים באזני צלילי המאורח של האנשים שחלכו על פני מדבריות חשלג של סיבריה, על פני ערבות אוקראינה, בכל הדרכים שבעולם אל ערי הנמל, כדי לבוא לארץ־ישראל ולעזור מה שנוכר. לא־חר אלפים שנח חלכו אנשים מחדרעים דרך כל הסכנות וכל היסורים ועברו ויצרו. ויבשו בצות ובביים בבישים על אדמת ארץ־ישראל בעמדרים, במחרשות ובמפרשים. לא בצי, לא בצבא ובחתחתים חלכנו לקר־ראת מפעל זח. אין דוגמח בכל חעולם, שעבודת חחישבון נעשתח בדרך זו.

(מאמר בועדת הציונים הכרמניים ביינה, 29 בדצמבר 1929).

*

תעיר בימים קשים אלה אוח השלום בארץ. שלום בארץ־ישראל יביא לידי כך, שדעת הקהל בעולם תבין אותנו. כשאני רואח בחבר הלאומים חתנשמחח של דעת הקהל הבאח בשביבנו בחשבון, הרי מבור־נו: חיבח הכנח בחבר הלאומים הם חבר סים חחברחי האחד, וחבכסם חשני הוא שלום בארץ, וחשלישי — הכנח נמרחת לשאיפותינו מצד דעת הקהל שבאנגליה.

(נאום במועצת הסוכנות הנחדרת, 1931).

עם לבבי

אברהם יוסף שטיבל

אשה

אביו היח בעל־עגלח פשוט. אמו חח־יחסח לפשטחח הגונח ואחיח עסק בצרכי צבור.

יישר, לב טוב, שומר־מוד. שחא מדנים. ידיד נאמן וסמור. לא קרא ולא שנח, אבל בחנמחו הוא מאמין. שחכל ברור וידוע ואין דבר נעלם אז מסוכן. חחיים כח פשוי מים, שקומים וחלקים. בלי סירבא ופנם בלי־שחוא. אינו יודע, שאינו יודע, ומאושר מאמנחו.

דברי־רם מוב וחחסם שלא בא לידי נמר, לא נגמל.

באחבחו לאמו, לאחיחיו ולאחיו משי חקמח חכנית נפשו חנדיבח. בשלחנח חבורחם נן חשיח, בשל חגיגם חראשון לחדוצאים לשלחסח, בשעח שכבר לחם חיח חסבנח חאחרון. לח חח רובל שלם, בבדי לסבנח חמוחרי־חב בשביל אמו.

חוא אכסנח, עבח שבחרח־שיך, וראח לחיי

לחם, כי בכל זאת אין לחם לחחיאש:

ידעו כי אדם לעמל נולד!

כי חמח אכרים בארץ־ישראל.

— ואם בם בם בעצמם לא יזכו לאכול אח פרים, יבואו ביניחם אחריחם ויחנו ממנו:

„בדמעח זרעחם.

אז יקצורו בניחם.

ברנה יקצורו". („חחלוצים").

ומענין הדבר שעם כל חחלחכחנחו לרעיון עבודת האדמח, עם קריאחו האדירח לשיר בה אל המבע, הרבח יחסו שלו אל המבע הוא יחס של בן־הגלות. הנרות, הדקלים, חפר־חים — כל אלח אינם בשיריו אלא כמין חמשימים לשאיפות מופשטות. זחו חקו חגלוחי האחיני ביוחר בשיריו של אימבר.

מזודים בתכנם ונפלאים ביופים הם שי־ריו חלירים של אימבר. המוב שבחם הוא „בית עולמי" — חשבון חיים רווי חגונה. הנוגע אולי אל חלב, ביחוד מפני שאין בו אף קו אינדיבידואלי אחד והוא כולו מעין לירי־קה של קוחלח, וידוי של אדם אובד המרגיש שחיינו פגומים ואין לחם חקנה עולמית. וידיו הרועדות ואוחזות בזאת בשולי החיים כל חלבעגה חמוגם חיאוש וחחרדון.

בשיריו אלח נחגלח כל אופיו המזרחי הלוחם. הם כגלם נידולי פרא שנפרצו מל־בו כלבת נעש. הוא נכשל ונופל, מחזיק וקם, יש שהוא מחיאח דברים וחוזר עליחם כמה פעמים בלי כל שינוי של הבעה או נעימח. כל שיר הוא חד צעקח פראית, שפרצח מחוכו בלשון לחבח בחוך עשן. ואין לראות בזח כוונח אמנחית מיוחדח, אלא דוקא הצדד מכמח כזאח; כי לעומח הרוחים באלח יש דברים שהם כמו ניצר צות נחיתים, שלא נאמרו בשלמוחם. דב־צות ראשונים, שלא נאמרו בחייו, אבל לא הביעם בשיריחו.

רשמי פראיות זו ניכרים בכל מקום בקראנו את שיריו. לא הצורח האמנחית כלבד כי אם גם הסגנון של שיריו הנהג בלחי־פלוטש וחקלוקל רב. ולא מפני שאימבר לא היח מוכשר לשכלל בעצמו את הצורח. עדים לכך הם חשירים „משכר הירדן", שיר הנהדרח לקובע „בית פשר מין". שעון מחשבח רעוז רגש הנשפעו בהם במדח שוח עד שהם עושים רושם על חקר־ראי כבחוכח שעל שער הגיחנום לדנטי. ועדים גם שיריח אחרים, הנודרים כחרב חדח ומכלים אח פצעי החיים, כי היח המשורר גם בעל כשרון אסמטי. אלא שפנעי חיין ומעוחחו חחמיריח לא נחנו לו לשים לב לדקדוקי סגנון ועורח. אל חח־פנקות בסמרות חיופי. ולפיכך, ביד עורך נאמנח עח־ידים שיריו לחסוך מחלוחות לפני־נים יקרות שחשבצנה כאבני חן בכחר חשירח עברית.

בזמננו זח אין אימבר יכול עוד לחפוס מקום בין גדולי שירחינו הלאומיים; אר־במדח שוח עבר אימבר מן כל המוכיחים של שירחו מידוש נמור בשירחנו, כי היו כולם נצנים לוחמים, המוראנים לחיים חם־שיים בארץ־אבות. אבל כח הראשון ישר לנו. הוא היח מכבשיי חחחלח לאומיח, ח„בוגאבודאר" הראשון של ציון הנחדרח בשיריו המרד המעוגים שלו נגוני כל הבמה של הציונות. מצבו הח על מבר הבמ־אשר בא יעבח. ולכו לאמרות מחסל יקם בנ־ווישר אל המבע, ובכח עמוחו בין הראשון משוררי הקקח לחיים חדשים בארץ־אבות לדח.

מכתב לעורך

„הקולות" ו„הקולות"

ב ר נ ה יקצורו". („הקולות").

ומענין הדבר שעם כל חחלחכחנחו לרעיון עבודת האדמח, עם קריאחו האדירח לשיר בה אל המבע, הרבח יחסו שלו אל המבע הוא יחס של בן־הגלות. הנרות, הדקלים, חפר־חים — כל אלח אינם בשיריו אלא כמין חמשימים לשאיפות מופשטות. זחו חקו חגלוחי האחיני ביוחר בשיריו של אימבר.

מזודים בתכנם ונפלאים ביופים הם שי־ריו חלירים של אימבר. המוב שבחם הוא „בית עולמי" — חשבון חיים רווי חגונה. הנוגע אולי אל חלב, ביחוד מפני שאין בו אף קו אינדיבידואלי אחד והוא כולו מעין לירי־קה של קוחלח, וידוי של אדם אובד המרגיש שחיינו פגומים ואין לחם חקנה עולמית. וידיו הרועדות ואוחזות בזאת בשולי החיים כל חלבעגה חמוגם חיאוש וחחרדון.

בשיריו אלח נחגלח כל אופיו המזרחי הלוחם. הם כגלם נידולי פרא שנפרצו מל־בו כלבת נעש. הוא נכשל ונופל, מחזיק וקם, יש שהוא מחיאח דברים וחוזר עליחם כמה פעמים בלי כל שינוי של הבעה או נעימח. כל שיר הוא חד צעקח פראית, שפרצח מחוכו בלשון לחבח בחוך עשן. ואין לראות בזח כוונח אמנחית מיוחדח, אלא דוקא הצדד מכמח כזאח; כי לעומח הרוחים באלח יש דברים שהם כמו ניצר צות נחיתים, שלא נאמרו בשלמוחם. דב־צות ראשונים, שלא נאמרו בחייו, אבל לא הביעם בשיריחו.

רשמי פראיות זו ניכרים בכל מקום בקראנו את שיריו. לא הצורח האמנחית כלבד כי אם גם הסגנון של שיריו הנהג בלחי־פלוטש וחקלוקל רב. ולא מפני שאימבר לא היח מוכשר לשכלל בעצמו את הצורח. עדים לכך הם חשירים „משכר הירדן", שיר הנהדרח לקובע „בית פשר מין". שעון מחשבח רעוז רגש הנשפעו בהם במדח שוח עד שהם עושים רושם על חקר־ראי כבחוכח שעל שער הגיחנום לדנטי. ועדים גם שיריח אחרים, חנודרים כחרב חדח ומכלים אח פצעי החיים, כי היח המשורר גם בעל כשרון אסמטי. אלא שפנעי חיין ומעוחחו חחמיריח לא נחנו לו לשים לב לדקדוקי סגנון ועורח. בל חח־פנקות בסמרות חיופי. ולפיכך, ביד עורך נאמנח עח־ידים שיריו לחסוך מחלוחות לפני־נים יקרות שחשבצנה כאבני חן בכחר חשירח עברית.

זמנכנו זח אין אימבר יכול עוד לחפוס מקום בין גדולי שירחינו הלאומיים; אר־במדח שוח עבר אימבר מן כל המוכיחים של שירחו מידוש נמור בשירחנו, כי היו כולם נצנים לוחמים, המוראנים לחיים חם־שיים בארץ־אבות. אבל כח הראשון ישר לנו. הוא היח מכבשיי חחחלח לאומיח, ח„בוגאבודאר" הראשון של ציון הנחדרח בשיריו המרד המעוגים שלו נגוני כל הבמה של הציונות. מצבו הח על מבר הבמ־אשר בא יעבח. ולכו לאמרות מחסל יקם בנ־ווישר אל המבע, ובכח עמוחו בין הראשון משוררי הקקח לחיים חדשים בארץ־אבות לדח.

מדברי הד"ר חיים ווייצמן

...„ציונות מדינית" משמעותה. לדעתי, שיש לקבוע ולנכח אח שאלת היהודים בשאלה בינלאומיח ויש להגיד: ודאי שאי לח יחודנים אלח הם סבנה בינלאומיח לסמר שלות. אנחנו היהודים דורשים מאת הסמר שלות אח וכחנגו. ואנחנו היהודים אומר כי אנו חשים בכל אחד מהם. ובכרם באלח דמתארים אח חייו האישיים, אל חופח

קמנא אח עמדתנו בארץ. שאנו רואים בה אח מולדתנו.

(מכאומו בקונגרס חשמיני בהאאג, 1907).

*

...בימים הקשים ביוחר של קיומנו מצאנו מנן ומחסה בחוך חומות בתי־כנס: יות ובתי־מדרשות, ובלמוד חתורח מתוך בריבות מצא היהודי הנענה נחמח ומורח־רות. בחוך חזוחמח וחרפש של חגיטו עמ־דו בתי־מדרשות. שבחם חחאבקו בחורי ישראל לאין מספר בעפר רגלי רבנים ומר־ביצי חורח. בחי־מספר ומדרש אלח היו בחי חוסן גדולים שכחן נאצר בימי הדדי־מות הארוכות כח הרוח הלאומי ומצד אחר חר אלפים שנח חלכו אנשים מחדרעים בדרך כל הסכנות וכל היסורים ועברו ויצרו. ויבשו בצות ובביים בבישים על אדמת ארץ־ישראל בעמדרים, במחרשות ובמפרשים. לא בצי, לא בצבא ובחתחתים חלכנו לקר־ראת מפעל זח. אין דוגמח בכל חעולם, שעבודת החישבון נעשתח בדרך זו.

(מכאומו בועדת הציונים הכרמניים ביינה, 29 בדצמבר 1929).

*

תעיר בימים קשים אלה אוח השלום בארץ. שלום בארץ־ישראל יביא לידי כך, שדעת הקהל בעולם תבין אותנו. כשאני רואח בחבר הלאומים חתנשמחח של דעת הקהל הבאח בשביבנו בחשבון, הרי מבור־נו: חיבח הכנח בחבר הלאומים הם חבר סים חחברחי האחד, וחבכסם השני הוא שלום בארץ, וחשלישי — הכנח נמרחת לשאיפותינו מצד דעת הקהל שבאנגליה.

(נאום במועצת הסוכנות הנחדרת, 1931).

אשה

אביו היח בעל־עגלח פשוט. אמו חח־יחסח לפשטחח הגונח ואחיח עסק בצרכי צבור.

ישר, לב טוב, שומר־מוד. שחא מדנים. ידיד נאמן וסמור. לא קרא ולא שנח, אבל בחנמחו הוא מאמין. שחכל ברור וידוע ואין דבר נעלם אז מסוכן. חחיים כח פשוי מים, שקומים וחלקים. בלי סירבא ופנם בלי־שחוא. אינו יודע, שאינו יודע, ומאושר מאמנחו.

דברי־רם מוב וחחסם שלא בא לידי נמר, לא נגמל.

באחבחו לאמו, לאחיחיו ולאחיו משי חקמח חכנית נפשו חנדיבח. בשלחנח חבורחם נן חשיח, בשל חגיגם חראשון לחדוצאים לשלחסח, בשעח שכבר לחם חיח חסבנח חאחרון. לח חח רובל שלם, בבדי לסבנח חמוחרי־חב בשביל אמו.

חוא אכסנח, עבח שבחרח־שיך, וראח לחיי

נגסח של אחיו ואחיחיו ובעצמו נשאר בחר ורוח מחשבלח.

מה שחיח אחמול בבר שבח ואח אשר יחיח מחר, מה איבפח ליח? וחיום עצר.

* * *

במסבבח נרגו שבינו, דורמרים ונמאלי זכות חישיבח והנשיבח. בסלון קסן אחד אשר בראחוב חרוז'דסנבנח. בין חלונאיאי קח חנגליני־פרוזוד. שלא חיח זקוק לחשי נחת הרשות.

אהבחו ובבחיו אח חום לבו וסס־ריחו. חיחח לו חלושח חולנית: לשחק בלפלים ווו חעבריחו של רעחו.

רצון ראשון בא לחחאבסן באוחנו סלון, ומוד חחרבנו בסבינו בנטיח שלימח שע־שח אח מסוחסם לפולחן ונשמחם נשרפח. גם הוא נגרף ונסחח עם הזרם בסיבא אח־ראא נבחח וקשמחו פרחח.

* * *